

Piše: Igor Isailović

Ekonomski patriotizam

Ekonomija jeste temelj svake razvijene zemlje i centralna tema dnevne politike. Ruska Federacija je od kraja prošlog veka pa do danas, pretrpela ogromne pozitivne promene upravo zbog fokusa na ekonomske potencijale zemlje i zbog jasnog ekonomskog kursa. Kina, a posebno Indija, su zemlje sa najprogresivnijim ekonomskim razvojem, budući da su ekonomiju svoje zemlje prilagodili svojim potencijalima, tj. projektovali su ekonomski politiku imajući u vidu svoje prirodno bogatstvo, kvalitet i kvantitet radne snage, te sirovine svoje zemlje.

Razvijene ekonomije, pa samim tim i lideri današnje globalne političke moći, bazirali su ekonomsku politiku na svojim mogućnostima bez namere da svoju ekonomsku politiku prilagođavaju bilo čijoj drugoj ekonomskoj politici. Svakako, strategija ekonomske politike počinje od osnova koje karakterišu ekonomsku politiku svih zemalja.

Baza ekonomske politike svake zemlje bazira se na EKONOMSKOM PATRIOTIZMU.

PLAĆANJE JAVNIH DADŽBINA, osim što je imperativna obaveza u određenim zemljama, je i činidba zbog koje se poreski obveznici ponose. Osećaj ponosa jeste deo fiskalne politike koja treba na razne načine da stimuliše uredno plaćanje dadžbina. Fiskalna politika, pre svega, treba da bude transparentna tako

da obveznici imaju uvid u javnu potrošnju. Ona sigurno nije podsticaj ukoliko su poreski obveznici svedoci zloupotreba od strane budžetskih korisnika, te selektivne naplate dadžbina. Poreski podsticaj nisu ni pogrešne investicije.

Nerazumno je očekivati da poreske stope ekonomije jedne zemlje, razorene sankcijama i ratovima, ekonomije koja je godinama poslovala pretežno u sivoj zoni, budu na nivou zemalja koje nisu imale slične probleme. Fiskalne stope i fiskalna politika mora biti takva da se fiskalnim obveznicima više isplati da poslušaju legalno nego nelegalno.

Poreski podsticaj su, zasigurno, nove investicije, rekonstrukcija i izgradnja bolnica, ulaganje u škole i obrazovanje, razvoj građevinske industrije, itd. Dakle, oni koji redovno plaćaju svoje obaveze, oni koji savesno troše budžetski novac, oni koji pametno raspolažu novcem, jesu patriote veće od boraca iz bilo kod rata, a svako drugo ponaša-

nje može se slobodno nazvati izdajom nacionalnih interesa. Fiskalna politika mora biti prilagođena prilikama u kojima se zemlja nalazi tako da pospeši plaćanje poreskih nameta. Nameti moraju biti takvi da se siva zona smanji na

nivo statističke greške, što danas nije slučaj. Danas je, naime, siva zona izjednačena sa legalnim poslovanjem. Stopa poreza na dobit, dividendu ili zarade mora biti još niža kako bi roba i usluge bili konkurentniji. Stopa poreza na dobit, dividende i slično nije uporediva kategorija sa uporednim zakonodavstvom jer se ona mora prilagoditi svakoj poje-

dinoj ekonomiji. Na primer, nerazumno je očekivati da poreske stope ekonomije jedne zemlje, razorene sankcijama i

posluju. Npr. pojedine apoteke u gradu oglašavaju popuste i do 25% iako je maksimalna moguća zakonska marža

Postoje, naime, indikatori za sprečavanje pranja novca, ali kako to da ne postoje indikatori koji ukazuju na fiskalne zloupotrebe? Sa druge strane, predvidivost fiskalnih obaveza treba da bude osnov zakonitog poslovanja. Fiskalni propisi su, kao po pravilu, nedovoljno jasni, pa je tumačenje nadležnih organa neophodno. Tumačenje kao izvor prava je jako loša praksa sklona da imperativne propise derogira diskrecionim ovlašćenjima postupajućih organa.

ratovima, ekonomije koja je godinama poslovala pretežno u sivoj zoni, budu na nivou zemalja koje nisu imale slične probleme. Fiskalne stope i fiskalna politika mora biti takva da se fiskalnim

Dobra ekonomija ujedno znači veliki budžet. Veliki budžet dalje znači ekonomski prosperitet a ekonomski prosperitet dalje znači dobar položaj zemlje u svetu a samim tim i divno mesto za život. Da bi se do ovakvog cilja stiglo bitno je da se probudi svest o tome da je pokretač svih promena ekonomski patriotizam za koji su potrebni mnogi preduslovi o kojima je bilo reči u ovom tekstu ali i mnogi drugi koji se iz izloženog mogu naslutiti.

obveznicima više isplati da poslušaju legalno nego nelegalno. Poreske stope,

Uspeh jedne nacije jeste kada se poreski obveznici takmiče ko će ostvariti veću zaradu (pa samim tim i platiti više poreza), a ne da na takve slučajeve gledamo sa podozrenjem.

pa i ostale fiskalne dadžbine su tolike da je raritet na nivou statističke greške da poslodavci legalno iskazuju svoje zarade i zarade za svoje zaposlene. Takvo ponašanje svakako ima obeležja krivičnog dela poreske utaje, ali se, sa druge strane, poslodavci pravdaju da bi njihovo poslovanje bilo negativno, te bi mogli da propadnu usled stečaja. Ima dosta istine u takvim tvrdnjama, posebno imajući u vidu da je sivo veoma ojačalo a da su kontrole zakonitosti poslovanja usmerene gotovo isključivo prema onima koji se trude da zakonito

do 12%. To bi dalje značilo da se lekovi prodaju po cenama i za 13% nižim od nabavnih. Da li je to moguće? Da li su ikada fiskalne vlasti istraživale ovaj fenomen? Takvih primera ima i previše. Postoje, naime, indikatori za sprečavanje pranja novca, ali kako to da ne postoje indikatori koji ukazuju na fiskalne zloupotrebe? Sa druge strane, predvidivost fiskalnih obaveza treba da bude osnov zakonitog poslovanja. Fiskalni propisi su, kao po pravilu, nedovoljno jasni, pa je tumačenje nadležnih organa neophodno. **Tumačenje kao izvor prava je jako loša praksa sklona da imperativne propise derogira diskrecionim ovlašćenjima postupajućih organa.** Selektivna primena propisa o javnim dadžbinama je najopasnije pravilo koje vlada već nekoliko vekova kod nas. U Americi su plaćanje poreza i smrt dve sigurne stvari, dok se kod nas oni koji ne plaćaju porez često i nagrađuju otpisom kamata, reprogramom i slično. Koliko je to demotivišuće za redovne platiše, to samo oni znaju.

Uspeh jedne nacije jeste kada se poreski obveznici takmiče ko će ostvariti veću zaradu (pa samim tim i platiti više poreza), a ne da na takve slučajeve gledamo sa podozrenjem.

NOVE INVESTICIJE I NOVA RADNA MESTA je ono što nam nedostaje. Imajući u vidu kako prođu investitori u našoj zemlji, to i nije čudo. Sama najava neke velike investicije uvek izazove toliku buru i nemir da se investitori zapitaju da li su nama uopšte potrebne investicije. Naime, našu zemlju ne zaobilaze investicije.

NOVE INVESTICIJE I NOVA RADNA MESTA je ono što nam nedostaje. Imajući u vidu kako prođu investitori u našoj zemlji, to i nije čudo. Sama najava neke velike investicije uvek izazove toliku buru i nemir da se investitori zapitaju da li su nama uopšte potrebne investicije. Naime, našu zemlju ne zaobilaze investicije. Svedoci smo da je čak određena zemlja, sa bogatom ekonomijom, izrazila nameru da priobalje jednog grada uredi na nivou svetske metropole, ali je reakcija jednog dela naroda bila toliko ksenofobična i negativna, da smo se i svi ostali pitali da li je naša logika uopšte ispravna. Proaktivnost birokratije, ali i svih nas kada su nove investicije u pitanju, čine nas ekonomskim patriotama. Jedno radno mesto za nekoga znači izvor finansiranja četvoročlane porodice. Da li je bitno to ili je jeftin politički poen bitniji?

Svedoci smo da je čak određena zemlja, sa bogatom ekonomijom, izrazila nameru da priobalje jednog grada uredi na nivou svetske metropole, ali je reakcija jednog dela naroda bila toliko ksenofobična i negativna, da smo se i svi ostali pitali da li je naša logika uopšte ispravna. Proaktivnost birokratije, ali i svih nas kada su nove investicije u pitanju, čine nas ekonomskim patriotama. Jedno radno mesto za nekoga znači izvor finansiranja četvoročlane porodice. Da li je bitno to ili je jeftin politički poen bitniji?

Dobra ekonomija ujedno znači veliki budžet. Veliki budžet dalje znači ekonomski prosperitet a ekonomski prosperitet dalje znači dobar položaj zemlje u svetu a samim tim i divno mesto za život. Da bi se do ovakvog cilja stiglo bitno je da se probudi svest o tome da je pokretač svih promena ekonomski patriotizam za koji su potrebni mnogi preduslovi o kojima je bilo reči u ovom tekstu ali i mnogi drugi koji se iz izloženog mogu naslutiti. □

Igor Isailović, advokat